

АУДИТ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КСБО

Адамик О.В. Аудит технічного забезпечення КСБО // Матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції «Обліково-аналітичне забезпечення системи менеджменту підприємства». – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. – 308 с. – С.11-12 ISBN 978-966-941-041-2

Технічне забезпечення відносять до забезпечуючої частини комп'ютерної системи бухгалтерського обліку (далі – КСБО) поряд з організаційним, інформаційним, програмним та математичним, ергономічним та іншими видами забезпечення. Вона призначена для формування середовища комп'ютерної обробки інформації, здатного ефективно вирішувати облікові та управлінські завдання.

Як справедливо зауважує доцент Л.О. Ходаківська, "процедури дослідження технічного забезпечення мають надавати обґрунтовану впевненість у тому, що наявні технічні засоби задовольняють вимогам програмного забезпечення та задачам, вирішуваним в ІС підприємства" [3]. Автор не акцентує уваги на складових технічного забезпечення, сучасних засобах зберігання і передачі інформації.

Н.М. Проскуріна розробила форму робочого документа аудитора для тестування технічного забезпечення та порядку зберігання даних [2]. Автор пропонує перевірити кількість комп'ютерів на підприємстві; чи встановлена на підприємстві локальна мережа та кількість підключених до неї комп'ютерів; тип кабельної системи; кількість виділених серверів. На наш погляд, аудит технічного забезпечення КСБО необхідно застосувати системний підхід.

Розробки вчених у галузі аудиту технічного забезпечення слід розглядати в логічному взаємозв'язку з розвитком наукової думки комп'ютеризації різних процесів загалом. Зокрема, перспективною з точки зору можливості використання для таких цілей є ідея Н.М. Хорунжак щодо застосування логіко-статистичних інформаційних моделей (ЛСІМ) для контролю об'єктів обліку. Науковець розробила блок-схему автоматизації контролю стану об'єктів обліку на базі ЛСІМ і макет відповідного сигнального результатного документа [4, с. 88]. Аналогічний підхід може бути використаний і щодо аудиту технічного забезпечення.

Сучасні комп'ютерні системи бухгалтерського обліку – це зазвичай інтегровані інформаційні системи, що працюють в умовах розподіленої обробки даних, на єдиній програмно апаратній платформі і загальній базі даних. Необхідною умовою роботи таких систем є наявність мереж. Як відомо, складовими елементами мереж є: (1) комп'ютери, (2) канали зв'язку, (3) програмне забезпечення передачі даних.

Архітектура сучасних КСБО, зазвичай, відповідає технології клієнт-сервер, що передбачає поділ комп'ютерів на робочі станції (клієнти) і сервери. Наші попередні дослідження [1] показали, що під час аудиту технічного забезпечення повинні бути перевірені:

- комп'ютери-клієнти (робочі станції),
- сервери,
- канали зв'язку (кабельні або бездротові),
- програмне забезпечення передачі даних.

Аудит комп'ютерів – це повна експертиза усіх одиниць оргтехніки з визначенням апаратної конфігурації та її відповідності програмному забезпеченню, що перевіряється. За її

підсумками роблять висновок про відповідність меті і завданням підприємства. Рекомендації можуть стосуватися окремих пристроїв системи, так і всієї інфраструктури у цілому. Експерт перевіряє:

- тип і вік обчислювальної техніки;
- наявність відповідних інформаційній системі обчислювальних потужностей, об'ємів пам'яті,
- наявність робочих місць та їх кількість,
- наявність у штаті організації ІТ-спеціалістів, мережевих адміністраторів, рівень їх кваліфікації,
- за умов відсутності згаданих штатних одиниць, наявність угод про обслуговування обчислювальної техніки.

Аудит серверів – це, зазвичай, головна мета ІТ-експертизи, оскільки саме сервери є основою будь-якої інформаційної інфраструктури. Експерт перевіряє продуктивність, загальний стан систем сервера, захист від вірусів, спама і зломів, ступінь надійності зберігання даних, навіть фізичне розміщення станції (а саме обмежений доступ персоналу до приміщення) може мати велике значення. Інформація може зберігатися у централізованих або розподілених базах даних. Сучасні інформаційні системи пропонують також web-орієнтовані сервери, з єдиною центральною базою даних.

Аудит кабельних комунікацій – це перевірка трас, сертифікація портів, тести периферійних пристроїв, візуалізація логічного плану мереж тощо. Даний тип аудиту виконують у комплексі, проте за необхідності його можна провести окремо.

Аудит програмного забезпечення передачі даних – це перевірка програм, встановлених на пристроях ІТ-інфраструктури підприємств. Експерти перевіряють ліцензування, актуальність оновлень, спільну роботу програм різних виробників в масштабах єдиної локальної мережі, наявність конфліктів між програмами.

Аудит технічного забезпечення є важливою ланкою злагодженої роботи усіх складових комп'ютерної системи не лише бухгалтерського обліку, але й усього підприємства. Об'єднавши результати дослідження, фахівці формують детальні рекомендації оптимальної експлуатації та модернізації інтегрованих інформаційних систем. Для здійснення таких перевірок необхідно запрошувати ІТ-експертів, що мають необхідну кваліфікацію. Своєчасний аудит здатний попередити втрату інформації, часу та коштів підприємства.

Література:

1. Лучко, М.Р.; Адамик, О.В. Інформаційні системи і технології в обліку й аудиті: Навчальний посібник / М.Р. Лучко, О.В. Адамик. – Тернопіль: Економічна думка, 2016. – 252 с.
2. Проскуріна, Н.М. Аудиторські процедури в умовах електронної обробки бухгалтерської інформації // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. - 2010. - Вип. 2. - С. 53-62
3. Хомаківська, Л. О. Організація проведення аудиту за допомогою комп'ютерних інформаційних систем // Наукові праці Полтавської державної аграрної академії. Вип. 1 (4). – Т. 3. – Полтава : ПДАА. – 2012. – С. 230-238.
4. Хорунжак, Н.М. Логіко-статистичні інформаційні моделі та перспективи їхнього використання для діагностики стану процесу фінансування бюджетних установ / Н.М. Хорунжак // Торгівля і ринок України. – 2013. – № 36. – С. 88–101